

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobkyně: **S. H.**, narozená dne ...
státní příslušnost Ukrajina
pobyt hlášený v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí, Rudé
armády 1000, 517 41 Kostelec nad Orlicí
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1, 100 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 3. 2019, č. j. OAM-943/ZA-ZA11-VL16-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně podala u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobkyni neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalovaného

2. Žalobkyně namítla, že na Ukrajině probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt, který v posledních dnech ještě nabral na intenzitě v důsledku přímé vojenské konfrontace s Ruskou federací v Azovském moři. Vyhlášen byl válečný stav a opět jsou každodenně hlášeny střety a přestřelky včetně mrtvých, a to jak mezi příslušníky vojenských jednotek, tak i mezi civilním obyvatelstvem. Přestože boje probíhají převážně ve východní části země, následky konfliktu negativně ovlivňují život v celé zemi. Ukrajinu nelze označit za bezpečnou zemi původu, po několika letech trvání konfliktu se v samozvaných republikách vytvořilo prostředí nestability, nejistoty a beztrestnosti, které značně dopadá na civilní obyvatelstvo v rámci celé Ukrajiny. Žalobkyně odmítá také tvrzení žalovaného, že má možnost se přestěhovat do jiné části Ukrajiny nezasažené konfliktem. Nic takového vzhledem k ekonomické situaci žalobkyně reálně možné není. Je tedy dána důvodná obava, že v případě návratu do vlasti by žalobkyně byla reálně ohrožena na svém životě. Žalobkyně proto splňuje přinejmenším podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalobkyně je přesvědčena, že pokud by správní orgán zjistil řádně stav věci a opatřil dostatečné podklady pro své rozhodnutí, musel by dospět ke stejnému závěru.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobkyní zmiňovaný válečný stav byl vyhlášen od 26. 11. 2018 do 26. 12. 2018, a to pouze v deseti oblastech Ukrajiny. Kromě tří oblastí (Doněcká oblast, Luhanská oblast a poloostrov Krym) je situace na Ukrajině zcela stabilní. Žalovaný je přesvědčen, že stav věci byl zjištěn dostatečně a že vycházel z relevantních a aktuálních podkladů.

III. Ústní jednání

4. Soudního jednání konaného dne 9. 9. 2020 se zúčastnila pouze pověřená pracovnice žalovaného, žalobkyně i její zástupce se z jednání omluvili a vyslovili souhlas s tím, aby soud projednal věc v jejich nepřítomnosti, případně aby rozhodl o věci samé bez jednání. Pověřená pracovnice žalovaného během jednání toliko odkázala na obsah žalobou napadeného rozhodnutí a na vyjádření žalovaného k žalobě.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobu shledal nedůvodnou.
6. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 6. 11. 2018. K podané žádosti sdělila, že se narodila ve městě Rachov v Zakarpatské oblasti na Ukrajině a je ukrajinské národnosti. Nikdy nebyla členkou žádné politické strany nebo organizace, ani se politicky neangažovala, politikou se nezabývá. Žalobkyně je vdaná, její manžel je státní příslušník Ukrajiny, v ČR má povolen dlouhodobý pobyt. Dále má žalobkyně syna, nar. 6. 6. 2012, státní příslušnost Ukrajina, který s ní žije v ČR. Do ČR poprvé přijela v roce 2007, na Ukrajinu se v mezidobí několikrát vrátila, naposledy v roce 2017, tehdy měla v ČR uděleno povolení k pobytu. Žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodnila tím, že dostala výjezdní vízum, na Ukrajinu se ale nechce vrátit, v ČR žije již dlouho, narodil se jí zde syn. Na Ukrajině bydlela v horách (naposledy ve městě Bohdan v Zakarpatské oblasti), kde nic není, pro syna nechce takový život. Během pohovoru žalobkyně blíže rozvedla

uvedené skutečnosti. Doplnila, že kromě ekonomických potíží se obává například také toho, že někteří její sousedé a bratraci na Ukrajině byli ve válce na východě země a nyní jsou nebezpeční. Dále v průběhu správního řízení předložila žalovanému písemné vyjádření, podle nějž se obává návratu na Ukrajinu také z toho důvodu, že tam nyní probíhá vnitrostátní válečný konflikt.

7. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že hlavním důvodem žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je snaha legalizovat si pobyt v ČR poté, co žalobkyně obdržela výjezdní vízum v důsledku pravomocného odsouzení za křivé svědectví. Podle žalovaného se tak žalobkyně měla podrobit režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, jestliže vlastním přičiněním pozbyla pobytové oprávnění a má snahu setrvat nadále na území ČR. Instituty upravené v zákoně o azylu k tomuto účelu neslouží. Důvodem k udělení mezinárodní ochrany dle žalovaného nejsou ani další skutečnosti uváděné žalobkyní – blíže nespecifikované obavy z jejího okolí, obtížné životní podmínky na Ukrajině, bezpečnostní situace na Ukrajině, či rodinné poměry žalobkyně. K ozbrojenému konfliktu probíhajícímu na Ukrajině žalovaný uvedl, že zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze v Doněcké oblasti a v Luhanské oblasti. Žalobkyně před svým odjezdem z vlasti žila v Zakarpatské oblasti, kde žádné ozbrojené střety neprobíhají.
8. Mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li správní orgán, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí žadateli přednostně azyl. Pokud dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí, zda žadatel nesplňuje alespoň důvody k udělení doplňkové ochrany.
9. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
10. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že v žalobě zmiňované důvody nemohou vést k závěru o tom, že by žalobkyni měl být udělen azyl. Žalobkyně nebyla v zemi svého původu pronásledována ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně žádné skutečnosti o tom, že by vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod na Ukrajině, za kterou by byla nějakým způsobem postihována, ani neuváděla. Z její výpovědi zcela jasně vyplynulo, že ve své vlasti neměla dosud žádné problémy se státními orgány. Důvody svého odchodu z Ukrajiny s touto problematikou vůbec nespojovala. Žalobkyně dále neuvedla nic, co by svědčilo o tom, že by jí na Ukrajině hrozilo pronásledování z některého z azylově relevantních důvodů vyjmenovaných v § 12 písm. b) zákona o azylu. Špatná bezpečnostní situace a špatné podmínky k životu v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu nepředstavují samy o sobě důvod k udělení azylu.
11. Žalovaný dále řádně zdůvodnil, proč žalobkyni neudělil tzv. humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu (viz str. 8 napadeného rozhodnutí). Krajský soud na toto odůvodnění v plném rozsahu odkazuje.

12. Žalobkyní uplatněné žalobní námitky se týkají zejména subsidiární formy mezinárodní ochrany – doplňkové ochrany. Krajský soud se tedy bude zabývat především otázkou, zda obstojí závěr žalovaného, podle nějž není důvod udělit žalobkyni ani doplňkovou ochranu.
13. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
14. Žalobkyně poukazuje na bezpečnostní situaci na Ukrajině a rozebírá povahu konfliktu, který zde probíhá. Její argumentace tak směřuje k tomu, že jí v případě návratu na Ukrajinu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
15. Podmínky, které musí být splněny k tomu, aby žadateli o mezinárodní ochranu mohla být udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, podrobně popsal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68. Test aplikovatelný dle Nejvyššího správního soudu na dané ustanovení má tři kroky, které lze přeformulovat do následujících otázek: (1) nachází se žadatelova země původu v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu?; (2) je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou?; (3) hrozí žadateli o mezinárodní ochranu vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí? Aby bylo možné učinit závěr o existenci hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, musí být odpověď na všechny tři otázky kladná.
16. Nutno dodat, že ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu vychází z čl. 15 písm. c) tzv. kvalifikační směrnice [původně směrnice Rady č. 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany; nyní směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění)].
17. Z rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) ze dne 17. 2. 2009 ve věci C-465/07, *M. a N. Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie*, pak vyplývá, že existují dvě alternativní možnosti, kdy je dána hrozba „vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí“. Tyto dvě možnosti

se odvíjí od intenzity ozbrojeného konfliktu. Existence takového ohrožení je dána za prvé „pokud míra svévolného násilí, kterou se vyznačuje probíhající ozbrojený konflikt, ... dosáhne natolik vysoké úrovně, že existují závažné důvody domnívat se, že by civilista byl v případě vrácení do dotyčné země nebo případně regionu vystaven – z pouhého důvodu své přítomnosti na území této země nebo regionu – reálnému nebezpečí uvedeného ohrožení“ (bod 43 rozsudku ve věci *Elgafaji*). Druhá možnost nastane tedy tehdy, kdy sice ozbrojený konflikt nelze klasifikovat jako „totální konflikt“, nicméně žadatel je schopen prokázat dostatečnou míru individualizace jemu hrozícího svévolného (nerozlišujícího) násilí. Jinak řečeno, v případě totálního konfliktu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. V případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu pak musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (v podrobnostech viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 28/2008 – 68).

18. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že konflikt, který nyní probíhá na Ukrajině, nelze hodnotit jako „totální konflikt“ ve výše uvedeném smyslu. Ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným je zřejmé, že zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, tedy na jihovýchodě země, situace na západě a ve středu země je klidná a stabilní. Také Nejvyšší správní soud k bezpečnostní situaci na Ukrajině opakovaně uvedl, že „na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá“ (viz usnesení ze dne 15. 1. 2015 č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, obdobně usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26; ke shodným závěrům Nejvyšší správní soud dochází i v celé řadě novějších rozhodnutí). Krátkodobé vyhrocení situace v Azovském moři, k němuž došlo na konci roku 2018, na uvedeném závěru nemůže nic změnit.
19. Místem pobytu žalobkyně na území Ukrajiny byla Zakarpatská oblast, která nebyla vojenskými událostmi nijak významněji zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu dotčených ustanovení zákona o azylu. Žalobkyně neuvedla ani žádné konkrétní skutečnosti svědčící o tom, že by zde byla vystavena přímým hrozbám způsobení vážné újmy, popřípadě že jsou u ní dány jiné osobní faktory, které zvyšují riziko, že terčem svévolného násilí bude právě ona.
20. Krajský soud zároveň považuje skutkový stav zjištěný žalovaným za dostatečný. Žalovaný si opatřil podklady dokumentující v obecné rovině politickou, občanskou a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Tyto podklady splňují požadavky na zprávy o zemi původu formulované v judikatuře Nejvyššího správního (srov. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81).

21. K námitce žalobkyně, že nemá možnost přestěhovat se do jiné části Ukrajiny nezasažené konfliktem, krajský soud opětovně poukazuje na skutečnost, že Zakarpatská oblast není bezprostředně zasažena ozbrojeným konfliktem probíhajícím na východní Ukrajině. Nevidí tedy žádný důvod, proč by se žalobkyně v obavě z tohoto konfliktu měla stěhovat do jiného regionu.

V. Závěr a náklady řízení

22. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobkyní jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
23. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. září 2020

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce